

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างมากทั้งต่อตัวผู้เรียนเองและต่อประเทศชาติ การรู้ภาษาต่างประเทศเปรียบเสมือนการมีเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ หรือใช้ในการประกอบอาชีพได้ และจุดหมายหลักของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนข้อ 2 ให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะในบรรดาภาษาต่างประเทศทั้งหลาย ภาษาอังกฤษจัดว่าเป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกใช้ในการติดต่อสื่อสารกันมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมยุคข่าวสาร ข้อมูล วิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ภาษาอังกฤษยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ มักได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นคุณสมบัติทั่วไปของคนไทยรุ่นใหม่ จะต้องเป็นทั้งประชากรไทย และประชากรโลก จะต้องเป็นคนที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้จากทั่วโลกได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 17) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และความบันเทิงได้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ซึ่งวิธีหนึ่งที่ช่วยให้รับรู้และเข้าใจได้อย่างถูกต้อง คือ การอ่านนั่นเอง

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่สำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่มากมายในโลก (กรมวิชาการ, 2534, หน้า 6) ถ้าได้นำความรู้ที่ได้มาทำให้เป็นประโยชน์แก่สังคม บุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมที่มีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก ๆ สังคมนั้นย่อมเจริญพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์, 2525, หน้า 2) การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน การรู้จักและฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะทำให้นักเรียนมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2539, หน้า 1) มีส่วนช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะการอ่านเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการทางความคิดและความสามารถ เพื่อทำความเข้าใจสารที่สื่อระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

นอกจากนี้การอ่านยังเป็นศูนย์กลาง หรือเป็นหัวใจที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด อันเป็นทางนำไปสู่การพัฒนาการฟัง การพูด การเขียน และใช้หลักภาษาได้ดี (บันลือ พฤษะวัน, 2534, หน้า 107) การอ่านไม่ใช่เพียงแต่อ่านตัวอักษรออกเท่านั้น แต่ต้องเข้าใจด้วย ดังนั้นทักษะการอ่านจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนจากการเรียนในห้องเรียน จากครูผู้สอนจนชำนาญก่อน ซึ่งต่างจากการฝึกทักษะฟัง-พูด ซึ่งสามารถฝึกได้เองจากสื่อหรือแหล่งต่าง ๆ ดังที่ โทมัส (Thomis, 1970 อ้างถึงใน เรวดี หิรัญ, 2540 หน้า 149-150) ได้กล่าวไว้ว่า "ครูเป็นผู้ถือกุญแจสำคัญในการนำไปสู่วิธีการถอดรหัสข้อความ หรือตัวหนังสือที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้น" และเมื่อนักเรียนได้ฝึกการอ่านจนเกิดความชำนาญแล้วทักษะการอ่านจะเป็นทักษะที่ติดทนกับนักเรียนได้นานที่สุด การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่านที่ดี คือ การให้นักเรียนจับใจความของสารที่อ่านได้ ดังที่ วิลเลียม (Williams, 1984) ได้กล่าวไว้ว่า "ความเข้าใจในการอ่านเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการอ่านทั้งปวง การอ่านโดยจับใจความอะไรไม่ได้ มีควรรับว่าเป็นการอ่าน เพราะการอ่านในลักษณะดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดแก่ผู้อ่าน การอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นการอ่านที่สำคัญที่สุด"

จากการประเมินด้านคุณภาพทางการศึกษาของกรมวิชาการใน พ.ศ. 2533 และ 2536 พบว่าความสามารถในเรื่องภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต้องได้รับการปรับปรุง (วิทยากร เชียงกูล, 2541, หน้า 45) และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนไทยส่วนมากยังมีระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ (เรวดี หิรัญ, 2540, หน้า 151) ซึ่งการสอนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ เพราะการสอนมีความสัมพันธ์กับการเรียนอยู่อย่างมาก จากผลการวิจัยของ ฮอฟแมน (Hoffman, 1986) พบว่า ครูและกระบวนการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน สอดคล้องกับ เรวดี หิรัญ ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิธีการสอนอ่าน รวมทั้งการจัดสื่อการอ่านที่หลากหลายจะทำให้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้นการสอนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกิจกรรมที่สามารถวางแผน กำหนด และควบคุมได้ การสอนที่ดีควรเป็นการสอนที่มีการจัดระบบที่ดี โดยมีแนวคิด หรือทฤษฎีพื้นฐานรองรับ (Gagne & Briggs, 1979; Davies, 1981) การจัดระบบการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนทั้งหมดให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (สงัด อุทรานนท์, 2529) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านภาษาอังกฤษ การสอนเป็นสิ่งจำเป็นมากและควรเป็นการสอนที่พัฒนาขึ้นสำหรับสอนทักษะอ่าน โดยเฉพาะเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการถ่ายโยงไปสู่ทักษะการสื่อสารด้านอื่น ๆ ต่อไป จากประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วนักเรียนไม่สามารถบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ ไม่สามารถขยายความคิดที่นอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการอ่านที่สำคัญสำหรับนักเรียนในการศึกษาระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาการทดสอบกับระดับความสามารถ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความจากการเรียนด้วยรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความระหว่างหลังการเรียนกับก่อนเรียน ด้วยรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาตามระดับความสามารถ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงผลการใช้รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
2. เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบการสอนอ่านจับใจความ
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาการทดสอบกับระดับความสามารถต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนตามรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หมายถึง รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ หมายถึง คะแนนความสามารถของผู้เรียนในการแปลความ ตีความ และขยายความข้อความที่อ่านได้ถูกต้อง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

4. การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของบทอ่าน จับสาระและเข้าใจจุดหมายของบทอ่าน ซึ่งความสามารถการอ่านจับใจความนี้วัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยความสามารถ 3 ระดับ คือ

4.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยแปลตามลักษณะ หรือ นัยของเรื่อง

4.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยของเรื่องนั้นจนสามารถจะนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้

4.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถขยายความและนัยของเรื่องให้กว้างไกลออกไป จากสภาพข้อเท็จจริงได้

5. ช่วงเวลาการทดสอบ หมายถึง ระยะเวลาของการทดสอบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ แบ่งเป็นสอบก่อนและหลังการสอนด้วยรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

6. ระดับความสามารถ หมายถึง ระดับผลการเรียนเดิมของนักเรียนวัดได้จากระดับผลการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก 5 (รหัสวิชา อ 015) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545